

На черговому засіданні Президії НАН України 25 січня 2017 року члени Президії НАН України та запрошені заслухали й обговорили доповідь академіка-секретаря Відділення біохімії, фізіології та молекулярної біології НАН України, директора Інституту біохімії ім.О.В.Палладіна НАН України академіка НАН України С.В.Комісаренка «Дослідження молекулярних механізмів тромбоутворення та створення кровозупинних засобів».

В її обговоренні взяли участь академік НАН України Б.Є.Патон, керівник департаменту з питань охорони здоров'я та соціальної політики Адміністрації Президента України генерал-майор медичної служби І.А.Лурін, завідувач відділу Державної установи «Національний науковий центр «Інститут кардіології імені академіка М.Д.Стражеска НАМН України» член-кореспондент НАМН України О.М.Пархоменко, завідувач кафедри хірургії Національного медичного університету імені О.О.Богомольця академік НАН України і НАМН України П.Д.Фомін, головний хірург Міністерства оборони України полковник медичної служби І.П.Хоменко, президент Національної академії медичних наук України академік НАМН України В.І.Цимбалюк.

Президія НАН України відзначила, що у доповіді порушено важливі проблеми дослідження молекулярних механізмів тромбоутворення та кровозупинних засобів.

Результатом багаторічних фундаментальних досліджень у цій галузі стало створення високоефективного вітчизняного засобу для зупинки кровотечі. Ця робота, як було наголошено, є гарним прикладом успішної реалізації результатів фундаментальних досліджень з прикладною метою.

Було висловлено думку, що зважаючи на велику зацікавленість установ Національної академії медичних наук України, медичної служби Міністерства оборони України та інших медичних закладів у кровозупинних засобах, згадані наукові дослідження потрібно продовжувати, враховуючи що події, пов'язані з бойовими діями в зоні АТО, викликали гостру потребу саме в таких засобах для невідкладної допомоги військовим в польових умовах.

Проте незважаючи на значний прогрес, досягнутий у цій галузі, все ще залишаються невирішеними багато проблем. В першу чергу це питання практичного впровадження.

Тому вкрай необхідно розширити співпрацю фахівців Академії із потенційними споживачами таких засобів з метою ефективного впровадження їх у медичну практику.

Президія НАН України ухвалила відповідний проект постанови.

Потім учасники засідання заслухали і обговорили доповідь завідувача відділу Інституту проблем реєстрації інформації НАН України доктора технічних наук Д.В.Ланде «Аналіз інформаційних потоків у глобальних комп'ютерних мережах».

У доповіді та виступах академіка НАН України Б.Є.Патона, директора Українського мовно-інформаційного фонду академіка НАН України В.А.Широкова, директора департаменту Служби зовнішньої розвідки України Р.Ф.Кержковського, директора Інституту проблем реєстрації інформації НАН України академіка НАН України В.В.Петрова, заступника міністра освіти і науки України доктора фізико-математичних наук М.В.Стріхи, професора Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» доктора технічних наук А.Б.Качинського охоплено широке коло завдань, спрямованих на вирішення проблем аналізу величезної кількості інформації, що існує в мережі Інтернет.

Актуальність цієї проблеми пов'язана з тим, що останнім часом інформаційні потоки постійно зростають й виникають проблеми оброблення надвеликих обсягів даних, пошуку і навігації в динамічних інформаційних потоках. Також зазначалося, що врахування та аналіз інформації з багатьох джерел є необхідним для виявлення напрямів розвитку економіки, науки, технологій, а також для вирішення завдань у сфері безпеки та оборони.

Інститут проблем реєстрації інформації НАН України має значний доробок у цьому напрямі. Зокрема, фахівцями інституту створено програмно-технічний комплекс інтегрованого доступу до новинної інформації, багатомовні бази даних та інші засоби, що впроваджені й працюють у Службі зовнішньої розвідки, апараті Верховної Ради України тощо.

Було зауважено, що роботи фахівців інституту є важливими для визначення економічної, суспільно-політичної ситуації як у країні, так і в усьому світі, підготовки важливих управлінських рішень.

Але крім проведення відповідних досліджень, не менш важливим є впровадження їх результатів органами державного управління. У цьому напрямі потрібно активно працювати, зокрема шляхом підготовки відповідних пропозицій.

Було прийнято проект постанови з цього питання.

Далі члени Президії НАН України та гості заслухали і обговорили інформацію академіка-секретаря Відділення хімії НАН України академіка НАН України М.Т.Картеля про результати розгляду на розширеному засіданні Бюро відділення звіту про наукову та науково-організаційну діяльність Фізико-хімічного інституту ім.О.В.Богатського НАН України за 2011-2015 рр.

В її обговоренні взяли участь академік НАН України Б.Є.Патон, директор Інституту органічної хімії НАН України, заступник голови експертної комісії для оцінювання ефективності діяльності Фізико-хімічного інституту ім.О.В.Богатського НАН України член-кореспондент НАН України В.І.Кальченко.

Президія НАН України відзначила, що науковцями Фізико-хімічного інституту ім.О.В.Богатського НАН України здійснюються комплексні фундаментальні й прикладні дослідження, в результаті яких створено низку нових високоефективних антитромботичних засобів, встановлено молекулярний механізм їх дії, що дозволяє здійснювати цілеспрямований синтез перспективних препаратів для профілактики гострих серцево-судинних захворювань.

Показана перспективність використання кислотно модифікованих зразків алюмосилікатів вітчизняних родовищ як каталізаторів перетворень гліцерину (відходу виробництва біодизеля) на продукти малотоннажної хімії.

Запропоновано інформаційну технологію цілеспрямованого пошуку і молекулярного дизайну нових речовин та матеріалів з комплексом корисних властивостей, яка базується на структурно-функціональному аналізі сполук, що враховує їх топологію, геометрію і розподіл властивостей атомів у молекулі.

Створено нові ефективні люмінесцентні матеріали для світлодіодних джерел світла та кремнієвих фотоелектричних перетворювачів сонячної енергії.

Прикладні роботи інституту спрямовані на створення нових лікарських препаратів, функціональних матеріалів для різних галузей промисловості та соціальної сфери. Зокрема, розроблено та впроваджено високоефективний снодійний засіб левана, методики контролю якості лікарських препаратів, очищення фармобладнання. Рекомендовані для розширених доклінічних досліджень оригінальні анальгетичні засоби, у тому числі з високою протизапальною дією.

Інститут плідно співпрацює з Казенним підприємством спеціального приладобудування «Арсенал» Державного космічного агентства України з розроблення та застосування нових матеріалів для інтерференційної оптики як наземного, так і космічного базування (супутник «Січ-2»). Ці матеріали перевищують за характеристиками кращі світові зразки.

Науково-технічний інженерний центр «Водообробка» Фізико-хімічного інституту ім.О.В.Богатського НАН України створив та впровадив у м.Одесі і Одеській області установки доочищення питної води різних типів та потужностей.

В інституті спільно з товариством «ІНТЕРХІМ» засновано Асоціацію учасників наукової та інноваційної діяльності в галузі медичної та фармацевтичної хімії «Медфармхім» для прискорення впровадження наукових досягнень у виробництво.

Інститут здійснює спільні дослідження з провідними зарубіжними науковими центрами Франції, США, Польщі, Німеччини, Республіки Молдови тощо. Виконувались гранти міжнародних програм УНТЦ, РП7, контракти з організаціями Франції, США, роботи за угодами про співробітництво НАН України з Національним центром наукових досліджень Франції (CNRS) за міжнародною програмою «СУПРАХЕМ», Академією наук Молдови.

Інститут є базовою організацією Координаційної ради Відділення хімії НАН України з проблеми «Наукові основи створення лікарських препаратів», щороку проводить науково-практичні семінари, конференції.

Науковці інституту брали участь у реалізації чотирьох Державних цільових програм, трьох цільових комплексних програм фундаментальних та прикладних досліджень НАН України, 10 проектів спільних конкурсів.

Інститут приділяє суттєву увагу роботі з науковою молоддю. В інституті діє Рада молодих вчених, комісія вченої ради по роботі з науковою молоддю, щороку проводяться конкурси на здобуття стипендій Президента України і НАН України для молодих вчених.

Фізико-хімічний інститут ім.О.В.Богатського НАН України плідно співпрацює з вищими навчальними закладами МОН України і МОЗ України з підготовки молодих спеціалістів та висококваліфікованих кадрів, а також з проведення спільних наукових досліджень.

Водночас Президія НАН України відзначила, що в діяльності Фізико-хімічного інституту ім.О.В.Богатського НАН України є певні недоліки.

Дирекції та вченій раді інституту слід продовжити роботу з впровадження результатів досліджень, збільшення публікацій у високорейтингових виданнях. Подальших зусиль потребує робота щодо збільшення обсягів позабюджетного фінансування інституту, зокрема в напрямі розширення участі інституту у співробітництві з міністерствами, відомствами та місцевими органами влади. Необхідно й надалі приділяти значну увагу підготовці висококваліфікованих наукових кадрів, поповненню інституту молодими спеціалістами, зміцненню матеріально-технічної бази досліджень.

В цілому Президія НАН України позитивно оцінила наукову та науково-організаційну діяльність Фізико-хімічного інституту ім.О.В.Богатського НАН України за звітний період і прийняла проект постанови з цього питання.

Крім того, Президія НАН України прийняла рішення про оголошення конкурсу на заміщення посад керівників наукових установ Секції фізико-технічних і математичних наук НАН України, Секції хімічних і біологічних наук НАН України, Секції суспільних і гуманітарних наук НАН України та установ при Президії НАН України; заслухала інформацію про розподіл бюджетного фінансування НАН України на 2017 рік; також було розглянуто низку кадрових і організаційних питань та прийнято рішення про нагородження відзнаками Національної академії наук України.

Секретаріат Президії НАН України